

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

לפני **כבוד השופט יורם ברוזה**

תובע

י.ב.

ע"י ב"כ אופיר בן משה

נגד

נתבעת

איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

ע"י ב"כ עו"ד יריב מדר

פסק דין

1. לפני תביעה לתשלום פיצויים לתובע, י.ב. (להלן: "התובע"), יליד 4.12.66, בעקבות תאונת דרכים, אותה עבר, לטענתו, ביום 1.1.14.

לטענת התובע התאונה אירעה עת נהג ברכבו מסוג יונדאי לנטרה, מ.ר. 86-514-20, אשר היה מבוסס ביטוח חובה אצל הנתבעת איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ (להלן: "הנתבעת").

התובע טוען כי בעקבות התאונה נותרה לו נכות בתחומים הבאים: - אורתופדיה, נוירולוגיה, פסיכיאטריה ורפואה פנימית.

הנתבעת מאשרת כי היא ביטחה את הרכב במועד הנטען, וכן כי הביטוח היה בר תוקף. אולם היא חולקת על עצם קיומו של רישיון נהיגה בר תוקף, על עצם קרות התאונה, על עצם העובדה כי התובע נפגע בתאונה ועל הקשר הסיבתי בין התאונה לבין הנכויות מהן סובל התובע.

2. במהלך ניהול התיק נחקרו שלושה מארבעת המומחים שמונו, הוגשה בקשה לפסילת חוות דעת רפואית (אשר נדחתה כאשר גם בקשת רשות הערעור על ההחלטה נדחתה) והצדדים לא הותירו אבן אחת לא הפוכה.

כללי/ההליכים שנוהלו:-

3. התביעה הוגשה ביום 26.3.15, בכתב התביעה טען התובע כי ביום 1.1.14, עת הוא נהג ברכבו בעיר באר שבע, הוא נחבל כתוצאה מפגיעה של רכב צד ג'. לטענתו ממקום התאונה פונה על ידי מד"א לבית חולים סורוקה. התובע מתאר בדיקות שונות שעבר עד שהגיע ביום 24.2.14 למרכז לבריאות הנפש בבאר שבע, שם נבדק בחדר המיון.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

לטענת התובע מאז הוא החל לקבל טיפול נפשי וכן הופנה לבית החולים לטיפול ביתר לחץ דם, התובע אובחן כסובל מתסמונת דחק בתר חבלתית (PTSD). כמו כן, לטענתו החל לסבול מבעיות צוואריות קשות.

4. ביום 14.1.15 הגיע התובע לבית חולים סורוקה עם חולשה ביד ימין, הרדמות של פלג הגוף הימני, חולשה וצניחה של זווית הפה מצד ימין, התברר כי התובע לקה בCVA עם אוטם מוחי (להלן: - "האירוע המוחי" או "השבץ").

בשלב זה הוגשה התביעה עם בקשה למינוי מומחים בתחום האורתופדיה, הפסיכיאטריה והנירולוגיה.

5. לאחר שהוגש כתב הגנה עם תגובה לבקשה למינוי מומחים ניתנה ביום 23.6.15 החלטה המורה על מינוי ד"ר ערן לין כמומחה בתחום האורתופדיה וד"ר גיא אור כמומחה בתחום הפסיכיאטריה. ד"ר לין התבקש להתייחס גם לעניין הצורך במינוי מומחה בתחום הנירולוגיה.

6. לאחר ששני המומחים שמונו המליצו בחוות דעתם על מינוי מומחה בתחום הנירולוגיה, ניתנה ביום 24.3.16 החלטה המורה על מינוי ד"ר נתן בורנשטיין כמומחה בתיק זה.

7. לאחר שהתקבלה חוות דעתו של ד"ר בורשטיין הורה בית המשפט על הגשת תחשיבי נזק, משלא התקבלה הצעת בית המשפט על ידי התובע ניתנה הוראה על הגשת תצהירים וראיות וכן נקבע קדם משפט מסכם.

8. התובע הגיש תצהירים מטעמו ומטעם בנו, תלושי שכר וכן חומר רפואי, הנתבעת הגישה מסמכים מתוך תיק ההוצאה לפועל של התובע, מביטוח לאומי, ענף נכות כללית, תצהיר התשובות על השאלון שנשלח יחד עם השאלון, דו"ח רציפות ביטוח של המוסד לביטוח לאומי, חוות דעת אקטוארית וכן רשימת תרופות. לבקשת הנתבעת זומנה תעודת עובד ציבור ממשרד הרישוי.

9. בישיבת קדם המשפט שהתקיימה ביום 22.1.17 הגיעו הצדדים להסכמה לגבי ניכוי תגמולי המוסד לביטוח לאומי, וזאת ככל שיקבע שהנכויות היחידות הנובעות מהתאונה הן הנכות הנפשית והנכות האורתופדית. כמו כן הנתבעת הבהירה כי לטענתה בעת התאונה הנתבעת לא היה רישיון הנהיגה של התובע בתוקף וזאת בנוסף לכך שהיא עומדת על הטענה כי בנסיבות תיק זה על התובע להוכיח את עצם קרות התאונה.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

- לפיכך נקבע קדם משפט נוסף אליו זומן מנהל משרד הרישוי שיביא עימו את התיק של התובע. כמו כן ניתן צו לצילום תיק המשטרה וכן ניתנה הצעה מתוקנת על ידי בית המשפט.
10. ביום 2.2.17 התייצבה לישיבת קדם המשפט נציגת משרד הרישוי שהתייחסה לרישומים בתיק. בית המשפט נתן צו ולפיו על התובע היה להציג בפני הנתבעת את קלטת חתונת בנו וכן ניתנה הוראה להמציא לתיק תעודת עובד ציבור עדכנית של משרד הרישוי כולל האסמכתאות שלפיהן הוזנו הנתונים למערכת. התיק הועבר לטיפול ונקבע לשמיעת ראיות, כולל סיכומים בעל פה, ליום 25.9.17.
11. ביום 25.9.17 התקיימה ישיבת ההוכחות הראשונה בתיק זה, במהלכה העידו ונחקרו העדים הבאים :-
- א. סמ"ש יהושע אלישע, אשר לפי הרישומים בתיק המשטרה היה השוטר שהגיע למקום התאונה וערך שרטוט של מצב הרכבים.
- ב. מר נתשה עלא אל דין, נהג הרכב המעורב.
- ג. התובע נחקר על תצהירו.
- ד. בנו של התובע נחקר על תצהירו.
- ה. ד"ר ערן לין נחקר על חוות דעתו ותשובותיו לשאלות ההבהרה, לבקשת הנתבעת.
- ו. פרופ' נתן בורנשטיין נחקר על חוות דעתו ותשובותיו לשאלות ההבהרה לבקשת התובע.
- בסיום הדיון, ולבקשת הצדדים, ניתנה הצעה חדשה של בית המשפט, אשר גם היא לא הסתייעה.
12. אז הגישה הנתבעת שתי בקשות, הראשונה לפסול את חוות דעתו של ד"ר לין או למצער למנות מומחה נוסף בתחום האורתופדיה והשנייה, לאור תשובותיו של פרופ' בורנשטיין, למנות מומחה רפואי בתחום הרפואה הפנימית עם התמחות ביתר לחץ דם.
13. בהסכמת התובע מונה כמומחה בתחום הרפואה הפנימית, פרופ' אהוד גרוסמן, כמו כן ניתנה ביום 14.1.18 החלטה הדוחה את הבקשה לפסול את חוות דעתו של ד"ר לין או למצער מינוי מומחה נוסף. בקשת רשות ערעור שהגישה הנתבעת על החלטה זו נדחתה (רע"א 40973-01-18).
14. לאחר שפרופ' גרוסמן נתן את חוות דעתו, והשיב לשאלות ב"כ התובע, ביקש התובע לחקור אותו, ולאחר תיאום עם יומנו של המומחה, נקבעה החקירה ליום 5.11.18 ובסיומה נשמעו סיכומים בעל פה.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 15-03-57757 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

15. גם לאחר שנשמעו הראיות לא ויתר איש על טענה מטענותיו ועל כן יעסוק פסק הדין בשאלות הבאות, לפי סדר זה :-
- האם אכן התרחשה תאונה כגרסת התובע, או שצודקת הנתבעת בכך שלא הוכח קיומו של אירוע תאונתי.
 - האם היה לתובע רישיון נהיגה בר תוקף או שכטענת הנתבעת הוא לא היה בתוקף בעת התאונה.
 - מה היא הנכות הרפואית של התובע בכל אחד מהתחומים שבהם מונה מומחה, ומה חלקה של התאונה בכל אחת מהנכויות הללו.
 - מה המשמעות התפקודית של הנכות הרפואית הכוללת, ומה הוא חלקה של התאונה בנכות תפקודית זו.
 - מהו שיעור הנזק שנגרם לתובע בגין התאונה.
- מובן שההכרעה בשאלות ג-ה תלויה בכך שיקבע שאכן התרחשה תאונה וכי היה רישיון נהיגה בר תוקף.

האם אכן התרחשה תאונה?

16. בתצהיר מטעמו טען התובע כי התאונה התרחשה וכי רכב צד ג' פגע ברכבו מאחור. בחקירתו בבית המשפט טען כי הרכב נמכר לסוחר מתכות על ידי אשתו (עמ' 32, שורה 28), לטענתו "אני מתעורר כל לילה עם הבום שהוא עשה לי מאחורי" (עמ' 32, שורה 35), עוד טען כי בעת התאונה הוא התעלף (עמ' 33, שורה 2).
17. מר נתשה עלא עלי דין העיד ונחקר ביום 25.9.17, מדובר בנהג הרכב המעורב.
- בהודעה על תאונת דרכים שמסר מר נתשה (הוגשה במסגרת בקשה 40) תיאר העד כיצד נסע בשדרות יצחק רגר בבאר שבע, מול בית חולים סורוקה, לטענתו התובע עצר לפני רמזור והוא לא הספיק לבלום ופגע בו.
 - בבית המשפט חזר העד על גרסה זו וציין כי "לא שמרתי מרחק ופגעתי בו" (עמ' 26, שורות 2-3).
 - לשאלת ב"כ הנתבעת האם הוא משוכנע שפגע בתובע ענה העד "לא משוכנע. היתה מכה לא רצינית" (עמ' 26, שורה 14). הוא טוען שלא הרגיש מכה אולם מאשר כי הרכבים היו צמודים אחד לשני כשיצא מהרכב (עמ' 26, שורות 18-23).
 - העד טען כי לרכב שלו לא נגרם כל נזק, אולם מאשר כי התובע לא יצא מהרכב.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

18. סמ"ש אלישע יהושוע, אשר חתום על דו"ח הפעולה שהינו חלק מתיק המשטרה שהוגש במסגרת בקשה מס' 40, העיד גם הוא. הוא אישר כי אין לו זיכרון מהאירוע שכן עבר זמן רב והוא ראה אירועים רבים, הוא אישר כי השרטוט שהכין (ובו רואים את שני הרכבים צמודים) משקף את המצב שבו היו הרכבים בעת הגיעו למקום (עמ' 17, שורות 1-2).
19. הנתבעת לא הציגה כל ראיה אחרת, לא הביאה עד אחר לאירוע, לא השמיעה חוקר שהקליט את המעורבים ולפי הקלטה זו נמסרת גרסה נוגדת, ולמעשה לא עשתה דבר כדי להצדיק את הכחשת התאונה.
20. כאשר מדובר בתאונה עצמית, הנסמכת רק על עדות של בעל דין, מחייב אותנו סעיף 54 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א – 1971 לנמק מדוע מצאנו לנכון לקבל עדות זו. בדרך כלל נעזרים בתי המשפט בנזק שנגרם לרכב כראיה לכך שאכן ארעה התאונה. נכון כי במקרה שלפני אין כל הוכחה מה הנזק שנגרם לרכב, אולם לא צריך אותה כאשר יש עדויות אובייקטיביות של שניים שאינם בעלי דין ואינם בעלי עניין:-
- א. הנהג המעורב אומנם ניסה להמעיט מעוצמת המכה, דבר הנובע מכך שהוא חשוף לתביעה בגין נזקי הרכוש, אולם הוא אישר את התרחשות התאונה במנגנון זהה למנגנון שתיאר התובע.
- ב. השוטר שהגיע למקום ציין במפורש כי הרכבים היו צמודים אחד לשני, ולפי השרטוט יש מגע ברור בין הרכבים.
21. בשורה התחתונה הוכח כי התאונה אכן ארעה, הוכחה זו הינה מעבר לנדרש במשפט אזרחי ואינה נסמכת רק על עדותו של התובע.
22. לאור הראיות, או יותר נכון העדר הראיות, שהוצגו מטעם הנתבעת בכל הקשור לשאלה זו, יש לקבוע כי הכחשת האירוע נעשתה שלא לצורך. לנתבעת לא היו כאמור ראיות סותרות, לא חוקר שהקליט את הצדדים מוסרים גרסה אחרת ולא עד ראיה. הראיות התומכות נמצאו בתיק המשטרה שהיה זמין לכולם. מצופה מחברת ביטוח, אשר עורכת ביטוח חובה מכוח החוק, כי תפעל בצורה הגונה אל מול המבטח, וגם אם היה אפילו חשש קל למרמה, מצופה היה ממנה כי תערוך את הבדיקה המינימלית הנדרשת של בדיקת תיק המשטרה, שם היו עדויות הנהגים, וביחוד לאור התמשכות ההליכים בתיק זה.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

23. וגם אם לא עשתה זאת בזמן אמת, משהוגש התיק והתברר כי יש עדויות אובייקטיביות לא היה מקום להכחשת האירוע, ובוודאי לא בשלב הסיכומים לאחר שהתברר שלנתבעת אין כל ראייה נוגדת.

לפיכך אני קובע כי התאונה ארעה כפי שנטען על ידי התובע.

האם לתובע היה רישיון נהיגה בתוקף בעת התאונה?

24. בהתאם לתעודת עובד הציבור שהוגשה על ידי משרד הרישוי, טרם הדיון שהתקיים ביום 2.2.17, רישיונו של התובע חודש מתאריך 25.11.09 עד לתאריך 4.12.16.

ביום 11.8.14 (לאחר התאונה) הונפק לו רישיון זמני, בתעודת עובד הציבור נרשם כי ביום 24.3.14 נשלל רישיון הנהיגה של התובע עקב צבירת נקודות ולאחר שלא עבר קורס מתאים, אולם שלילה זו נעשתה לאחר התאונה והיא אינה מענייננו.

25. הנתבעת מפנה מצידה להחלטה במסגרת תיק 01-93334-11-3 של כב' רשם ההוצאה לפועל, אשר אוחד, מיום 9/8/12 (עמ' 26 לתיק מוצגי הנתבעת) ולפיו הוטלו על התובע הגבלות. כותרת הבקשה, כפי שמופיעה באישור הנומרטור "הגבלה מלקבל/להחזיק/לחדש רישיון נהיגה". בבקשה עצמה, אשר הינה מסמך 27 לתיק מוצגי הנתבעת, מסומן X ליד הכותרת "163 הגבלת רישיון נהיגה", ובנימוקי הבקשה לא מצוינת מהות ההגבלה המבוקשת. כמו כן היא מפנה לתעודת עובד הציבור הראשונה שהוגשה בה נרשם כי ביום 24.9.12 נרשמה הגבלה 979 (המסמך הוגש במסגרת בקשה 48).

לפי רשימת הגבלות לחייב, שצורפה גם היא על ידי הנתבעת, מצוין בעמ' 30 כי ההגבלה בוטלה ביום 27.5.14, לאחר התאונה.

26. בדיון מיום 2.2.17 טענה הגב' מאירי פאני כי הגבלה זו כלל לא הייתה רשומה במחשבי משרד הרישוי ביום התאונה ולכן לא נרשמה בתעודת עובד הציבור (עמ' 8, שורות 4-16), לטענתה 979 הינה הגבלה ולא פסילה (עמ' 8, שורה 5, בטעות נרשם 797 – י.ב.), מאחר והיא הגיעה רק עם המסמכים התומכים ברישומים משנת 2013 ומאחר והיא נדרשה לספק מסמכים לגבי פסילות ולא הגבלות, היא נתבקשה לעדכן את התעודה ולהגישה מחדש.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

27. ביום 27.2.17 הוגשה תעודת עובד ציבור חדשה (בקשה 47) ובה נרשם כי אכן ביום 24.9.12 נרשמה הגבלה אולם דובר היה בהגבלה על חידוש רישיון ולא בהגבלה על החזקת הרישיון.

28. הנתבעת התעלמה מתשובה זו וחזרה בסיכומים להפנות להחלטת רשם ההוצאה לפועל, אולם כפי שניתן לראות החלטת הרשם כלל אינה מלמדת כי הוטלה הגבלה על החזקת רישיון נהיגה, ההחלטה כפי שהוזנה הייתה הגבלה על חידוש רישיון הנהיגה ולא יותר. עצם כותרת הבקשה כ-"הגבלה מלקבל/להחזיק/לחדש רישיון נהיגה" הינה כותרת כללית המפרטת את סוג הבקשה שהוגשה, כפי שנעשה במחשבי בית המשפט לגבי חלק מהבקשות. לדוגמא, כל בקשה שעוסקת במומחה כותרתה "בקשה למינוי / שינוי/ ביטול / החלפת מומחה" ולא משנה מה הבקשה בדיוק, האם זה אומר שכל מינוי מומחה כולל בתוכו גם שינוי, ביטול או החלפת המומחה?

הבקשה עצמה מלמדת כי התבקשה הגבלה על רישיון הנהיגה, ואכן הוטלה הגבלה אבל לא היא לא כוללת שלילת רישיון הנהיגה אלא רק הגבלה על חידושו בעתיד, דבר שתואם את העובדה שגובה החוב (לפי הבקשה) היה 2,500 ₪ ושלילת רישיון בגלל חוב בסדר גודל כזה הינה צעד דרסטי.

29. כאשר מובהר בתעודת עובד ציבור כי ההגבלה שנרשמה הייתה הגבלה מלחדש את רישיון הנהיגה בלבד, ברור כי זה מה שהתבקש, זה מה שהוחלט וזה מה שהוקלד ובוודאי שאין לצפות שיודעו אחרת לתובע. יתרה מזאת, גם אם אכן הייתה החלטה על הגבלה מלהחזיק רישיון נהיגה לא הוכח שהתובע קיבל אותה, וכאשר משרד הרישוי בעצמו לא קיבל אותה לא ניתן לצפות אחרת מהתובע.

30. לפיכך כלל איני נדרש לשאלה האם ידע התובע על ההגבלה אם לאו שכן היא לא הייתה הגבלה מלהחזיק רישיון ועל כן ביום התאונה היה בידיו רישיון נהיגה בר תוקף.

ועדיין, גם אם היה מדובר בהגבלה שהוטלה על ידי ההוצאה לפועל, קובע סעיף (3) לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה – 1975 (להלן: "חוק הפיצויים") כי הגבלה מכוח פרק 1 לחוק ההוצאה לפועל, התשכ"ז – 1971 אינה מהווה נהיגה ללא רישיון לצורך שלילת הזכאות לפיצוי ועל כן לא הייתה יכולה הנתבעת להיושע מהגבלה זו.

31. יתכן והיה מקום לברר עניין זה בתחילת הדרך, אולם מהרגע שהתקבלה תעודת עובד הציבור העדכנית, לאחר שנשמעה עדות עובדת משרד הרישוי בבית המשפט, ולאחר שהנתבעת קיבלה לידה את תיק ההוצאה לפועל, היה ראוי כי הנתבעת לא תתעקש גם על שאלה זו. אולם גם כאן

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' אי.י. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

הנתבעת המשיכה וטענה בעניין זה, וחייבה את התובע ובית המשפט להזקק לשאלה זו שלא לצורך.

לפיכך אני קובע כי התאונה התרחשה וכי לתובע היה רישיון נהיגה בר תוקף בעת התאונה, משכך ולאחר שהנתבעת אישרה כי ביום התאונה היא ביטחה את הרכב בביטוח בר תוקף, הרי שהנתבעת חייבת בפיצוי התובע בגין כל הנזקים שנגרמו לו בתאונה.

מה הנזק הרפואי שנגרם לתובע בתאונה?

32. התובע טוען לנכויות בארבעה תחומים שונים. בהתאם להוראות חוק הפיצויים מנוע כל צד מלהוכיח כל ענין שברפואה אלא בדרך של מינוי מומחה מטעם בית המשפט (שכן אין קביעת נכות על פי דין), ואכן מונו ארבעה מומחים. שלושה מתוכם ענו לשאלות הבהרה וכן נחקרו בבית המשפט.

בתחום הפסיכיאטרי:-

33. בתחום זה מונה ד"ר גיא אור אשר בדק את התובע ונתן את חוות דעתו ביום 8.3.16. המומחה ציין בחוות דעתו כי בבדיקה שנערכה על ידו היה בתחילה התובע במצב ישנוני, מבטו היה מושפל הוא דיבר בקול חרישי עד כי התקשה להבין אותו, מיעט להגיב ורק הניע את ראשו. אולם ככל שהבדיקה התקדמה התובע החל לדבר רגיל, הגם שלא האריך בדיבור (יצוין כי תיאור זה מתאים גם להתנהלות התובע בעת חקירתו התובע בבית המשפט הן בפני והן בפני כב' סגן הנשיאה, השופט עידו רוזין, ביום 22.1.17).

המומחה מתאר כי האפקט היה דכאוני, לא נצפתה תגובה רגשית מיוחדת בעת תיאור התאונה, כאשר התובע נחשף לגירוי היכול להזכיר לו את התאונה הוא הסיט את ראשו, התנשם בצורה שנראתה למומחה מכוונת, נראה מסוגר וניגב זיעה ממצחו (אם כי המומחה ציין שלא הבחין בזיעה), לא היה שינוי בקצב הלב.

המומחה מציין כי הרושם הינו של תגובת חרדה קלה וכי התובע פועל להאדרת תגובתו.

ההתמצאות בזמן הייתה חלקית, ההתמצאות במקום ובסיטואציה הייתה תקינה. נמצאו קשיי זיכרון לטווח הקצר וכן קשיי ריכוז. שיתוף הפעולה היה חלקי והמומחה מצא מגמתיות בתיאוריו ועדיין ציין כי הוא סובל ממצוקה נפשית ממשית.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

34. המומחה מצא כי התובע סבל מקושי מסוים בתפקוד האישייתי עוד טרם התאונה, שיתף פעולה באופן חלקי ומגמתי כך שיש קושי לתת הערכה מיטבית ועדיין קבע את הנכויות הבאות :-
- א. בגין מצבו טרם התאונה 5% נכות בין סעיף 34 (ב)1 ל- 34 (ב) 2 לתוספת לתקנות הביטוח הלאומי (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), התשט"ז – 1956 (להלן: "התקנות").
- ב. הנכות של התובע כיום הינה 25% בין הסעיפים 34 (ב) 3 לסעיף 34 (ב) 4 לתקנות מהם הוא מייחס לנכות שנוספה מאז התאונה 20%.
- ג. אולם גם בעניין זה מצא לנכון המומחה לחלק ולקבוע כי 10% הינם כתוצאה מהתאונה ואילו 10% הינם כתוצאה מהאירוע המוחי שעבר.
- ד. בנוסף קבע המומחה נכות נפשית זמנית של 20% למשך חצי שנה וכן נכות נפשית זמנית של 15% למשך חצי שנה נוספת, שתיהן כתוצאה מהתאונה.
35. לסיכום קובע המומחה כי עד התאונה הייתה הנכות הנפשית 5%, מהתאונה, במשך חצי שנה 25%, לאחר מכן חצי שנה נוספת 20% וכיום היא 25% המורכבת מנכות קודמת (5%), נכות כתוצאה מהתאונה (10%) וכן נכות אשר הינה תגובה לאירוע המוחי (בשיעור 10%)
36. איש מהצדדים לא ביקש לחקור מומחה זה ועל כן קביעתו מקובלת על הצדדים..

בתחום האורתופדיה :-

37. בתחום האורתופדיה מונה ד"ר ערן לין כמומחה מטעם בית המשפט. ד"ר לין נתן חוות דעת, ענה על שאלות הבהרה וכן נחקר בבית המשפט ביום 25.9.17.
38. בחוות דעתו ציין המומחה כי לא הצליח לבדוק את תנועות עמוד השרה המתני וזאת עקב חוסר שיתוף פעולה, בדיקת E.M.G מיום 17.2.15 מראה קיומו של נזק שורשי בצוואר בגבהים C6-7 דו צדדית וכן C5 דו צדדים (אם כי בולט יותר לשמאל) וכן נזק שורשי מותני בגובה S1 דו צדדי ובגובה L5 מימין. צילומי הרנטגן מלמדים כי ישנם שינויים ניווניים קלים בגבהים C5-6, C7- D1, D10-12, L2-4. המומחה מציין כי התובע ישב כאשר צווארו כפוף ללא כל תנועה פעילה של הצוואר.

בית משפט שלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

39. בסיכום מציין המומחה כי אין לו כל הסבר אורגני לחוסר התנועות וכי קיים רכיב של חוסר שיתוף פעולה, לא היה ביכולתו לבדוק את טווח תנועות עמוד השדרה המתני, אין כל רישום המעיד על מצב קודם וכי רוב התייעוד מתייחס לבעיה הנפשית וכן לבעיה הנוירולוגית.

ועדיין המומחה קובע כי הנכות של התובע הינה 20% לפי סעיף 35(1)(ב) לתקנות וזאת בגין הגבלה אפשרית של תנועות עמוד השדרה המתני והצווארי וכן הנזק השורשי המודגם בבדיקות ה E.M.G במספר גבהים.

40. בתשובות לשאלות ההבהרה של הנתבעת הבהיר המומחה כי רק בגין הפגיעה השורשית הצווארית מגיעים לתובע 10% נכות לפי תקנה 32(1) (א) (l), נכות זהה מגיעה בגין הפגיעה השורשית המותנית ושקלולם מקנה נכות של 19%. המומחה אישר כי לא קבע נכות בגין הגבלת תנועות שכן לא היה ביכולתו לבדוק את התנועות.

41. בחקירתו הבהיר המומחה כי הוא התייחס רק למידת שיתוף הפעולה ולא למידת האמינות (עמ' 27, שורה 18), הוא לא התרשם שיש ניסיון לעבוד עליו (עמ' 27, שורות 25-26), מבחינתו השינויים הניווניים אינם מקנים נכות אלא רק ההגבלה בתנועות וכי לכל היותר זה יצר מצב של גולגולת דקה (עמ' 28, שורות 27-29) מבחינתו אין כל רישום לפני התאונה ועל כן יש ליחס את המצב לתאונה ותוצאותיה (עמ' 29, שורות 3-6). ב.

בפועל הבהיר המומחה בחקירתו כי כוונתו הייתה לנכות לפי סעיף 35(1) (ג) המקנה 20% וזו הייתה טעות סופר מבחינתו לנקוב בסעיף 35(1)(ב), הוא התייחס רק לנזק השורשי ובמקום לקבוע 10% בעבור כל פגיעה הוא איחד את שתי הפגיעות (עמ' 29, שורות 8-11), הממצא בבדיקת ה E.M.G הינו ממצא אובייקטיבי (עמ' 29, שורה 17), יש בעיה בבדיקת התובע שכן לא ניתן לבדוק החזרי גידים לאור השיתוק שנובע מהאירוע המוחי, לא ניתן לבחון גם הידלדלות של השרירים, לכן הוא לא בדק אם יש שיתוק אלא רק פגיעה וקבע 10% בגין כל פגיעה (עמ' 29, שורות 23-30).

42. הנתבעת ביקשה לפסול את המומחה או למצער למנות מומחה נוסף, בקשתה נדחתה כאמור תוך כדי קביעה ולפיה:-

"אני סבור כי יש בידי בית המשפט את הכלים לבחון את חוות דעתו של ד"ר לין, בצירוף החומר הרפואי שהוצג, בצירוף עדות התובע וכן התנהלותו בבית המשפט וזאת בכדי לתת לה את המשקל המתאים, ולקבוע האם יש צורך במקרה זה בסטייה מהקביעות שקבע המומחה".

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 15-03-57757 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

43. קביעה זו, אשר אושרה על ידי בית המשפט המחוזי, נקבעה שלא במקרה. הנכות הרפואית מחייבת את בית המשפט רק בכל הקשור לפיצוי בגין הנזק הלא ממוני וזאת בהתאם להוראות תקנות פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חישוב פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון), התשל"ו – 1976, הנכות התפקודית, אשר הינה הבסיס ליתרת הנזקים היא המשמעותית, והיא נקבעת על ידי בית המשפט בהתחשב במספר משתנים, כאשר הנכות הרפואית הינו אחד מהם.

44. בעניין שלפני ברור כי לתובע ישנה תנועתיות בצוואר, אם כי מוגבלת, אותה הוא הדגים בדיון (כפי שתועד בפרוטוקול) ובפועל אם המומחה היה קובע נכות בגין חוסר תנועה היה מקום להפחית אותה או למנות מומחה נוסף.

אולם, כאשר מדובר בתובע הסובל מנכות משמעותית בגין האירוע המוחי (כפי שיפורט בהמשך) וכאשר המומחה הבהיר כי בסופו של דבר הנכות נקבעה רק בגין הנזק השורשי שנצפה בבדיקת E.M.G, לא סברתי כי צריך להוציא הוצאות נוספות על חוות דעת מומחים נוספים וחקירתם, דבר שלא היה משנה את התוצאה ולפיה משקלה של הנכות האורתופדית, בגין הנזק השורשי, במצבו של התובע הינו בטל בשישים וכי המשמעות התפקודית שיש לייחס לה הינה נמוכה ביותר, אם בכלל קיימת. יש לזכור התובע סובל משיתוק חלקו הימני בגין האירוע המוחי ועל כן הנזק השורשי בגובה L5 מימין לא מעלה ולא מוריד.

45. לפיכך אני קובע כי הנכות בשיעור 20% תילקח בחשבון בכל הקשור לפיצוי בגין כאב וסבל (וכן לצורך ניכוי תגמולי המוסד לביטוח לאומי), וזאת לא בגין הגבלה בתנועות, אשר נשללה, אלא בגין הנזק השורשי. בכל הקשור לפגיעה התפקודית משקלה יהיה מזערי.

בתחום הנורולוגי:-

46. מדובר למעשה בתחום העיקרי בו התמקדו הצדדים ולא בכדי.

בתחום זה מונה כמומחה פרופ' נתן בורנשטיין, אשר השיב על שאלות הבהרה וכן נחקר ביום 25.9.17. בחוות דעתו קבע ד"ר בורנשטיין את הממצאים הבאים:-

א. התובע מתלונן על שיתוק של יד ימין וחוסר תחושה ביד ימין, חולשה של רגל ימין, חייב עזרה בכל תפקודי היומיום כולל הלבשה, אכילה, היגיינה אישית, סובל מהפרעה בהגיית מילים (דיסארטריה) וכן כאבים בכל הגוף עם הפרעות שינה, סיוטים וחרדות.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 15-03-57757 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

ב. בבדיקה נמצא שיתוק של יד ימין, חולשה משמעותית של רגל ימין עם חוסר תנועה כמעט מוחלט של כף הרגל, נדרש לעזרה של בנו ושל קב כדי לעמוד וללכת.

47. המומחה קבע כי אין קשר סיבתי בין האירוע המוחי לבין התאונה, אין כל ביסוס מדעי לקביעה כי התאונה גרמה ליתר לחץ דם, לדעתו של המומחה התובע סבל מבעיות של יתר לחץ דם קודם לכן רק שהוא לא מדד זאת. בנוסף, לטענתו, היותו של התובע מעשן הינו גורם סיכון נוסף.

48. באשר לנכות מצא התובע לנכון להרחיב ולציין כדלקמן :-

"לגבי הנכות הניירולוגית, בהנחה שמדובר בשבץ מוח של כלי דם קטן, כפי שמופיע בתיעוד האשפוז במחלקה הניירולוגית בבי"ח סורוקה וכן מהפרוש של הבדיקה הניירולוגית המתוארת במכתב השחרור מהמחלקה הניירולוגית – נרשם "דברו ברור ולעניין"... ירידה בתחושה מימין לכאב וויברציה עד קו ה- midline. נראה שיש אי- התאמה בין הממצאים בבדיקתו לבין מיקום וגודל האוטם במוח וגם הרושם במחלקה הניירולוגית בבי"ח סורוקה היתה שקיימת העצמה של הממצאים בחסר הניירולוגי שיתכן שהינם על רקע נפשי, לא אורגני. בכל מקרה מר ב.. עבר אירוע מוחי בשל חסימת כלי דם קטן במוח שגרם לחסר ניירולוגי בפלג גוף ימין ושכיום מתבטא בשיתוק יד ימין וחולשה משמעותית מוטוריות ברגל ימין עם הפרעה בדיבור משמעותית. החסר התפקודי המתבטא בחוסר תפקודי בכל פעולות היומיום אפשר ליחסו במידה רבה לבעיה הנפשית הבתר-חבלתית ממנה סובלי".

49. לסיכום קבע המומחה נכויות כדלקמן :-

א. 70% לפי סעיף 29 (1)(א)(III) לתקנות בגין החולשה בגפיים הימניות.

ב. 40% לפי סעיף 29 (7)(א)(III) בגין ההפרעה בדיבור.

ולסיכום :- "הנכות המשוקללת 82% כאשר מחציתה נזקפת למצבו הנפשי שאינה ניירולוגית".

יצויין כי חוות דעתו של ד"ר אור עמדה בפני המומחה בעת מתן חוות דעתו.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

50. לשאלות ההבהרה שנשלחו אל המומחה על יד ב"כ התובע הוא השיב כי אין קשר ישיר מוכח בין PTSD לבין עליה בלחץ דם, אם כי יתכן שאדם הסובל מ-PTSD לא ייקח טיפול תרופתי נדרש, כולל תרופות לטיפול ביתר לחץ דם.

51. המומחה נחקר בבית המשפט והשיב כי אכן יש מחקרים הקושרים בין עצבים, רגזנות וכעס לאירוע מוחי, כולל מאמר שפורסם בירחון שהוא בין עורכיו ואשר נחשב בשטח האירוע המוחי (עמ' 18, שורות 13 עד עמ' 19, שורה 4), אישר כי המושג של "סטריס" הינו מושג סובייקטיבי וכל אחד יכול להגיב אחרת (עמ' 19, שורות 6-9) המומחה לא יכול היה לתת הסבר למספר רישומים של יתר לחץ דם בעבור של התובע, אשר היו סמוכים לבעיות שהיו לתובע בבטן (עמ' 20, שורות 26-27), אישר כי לאחר התאונה נרשמו ערכי לחץ דם גבוהים (עמ' 21, שורה 14) ואישר כי יתר לחץ דם הינו גורם בעל משקל גבוה יותר מעישון אם כי השילוב שלהם עוד יותר (עמ' 21, שורות 26-29). המומחה ציין כי מי שיכול לקבוע האם נוצרה בעיה של יתר לחץ דם הינו מומחה פנימי (עמ' 22, שורות 9-10) המומחה הבהיר כי 70% ממי שעבר אירוע מוחי סובל מיתר לחץ דם ואילו רק 20% מאלו שעוברים אירוע מוחי מעשנים (עמ' 23, שורות 9-12).

קביעות המומחה בתחום הפנימי :-

52. לאור תשובותיו של המומחה ולצורך בחינת הקשר הסיבתי, הסכימו הצדדים על מינוי פרופ' אהוד גרוסמן, שהינו מומחה במחלות פנימיות ויתר לחץ דם. לבקשת התובע ניתנה החלטה ולפיה בפני פרופ' גרוסמן יעמדו לא רק חוות הדעת והתשובות לשאלות ההבהרה של פרופ' בורנשטיין אלא גם פרוטוקול החקירה שלו בבית המשפט.

פרופ' גרוסמן נתן ביום 17.2.18 את חוות דעתו ובה קבע כדלקמן :-

- א. עד לתאונה אין כל תיעוד של יתר לחץ דם, התיעוד החל מיד ביום התאונה. כיום לחץ הדם של התובע תקין.
- ב. לא ניתן לומר שיתר לחץ הדם נגרם בתאונה, התובע לא נחבל בכליות אולם היו לו ערכי לחץ גבוהים כבר ביום התאונה, ולכן מניח המומחה שהמצב קדם לתאונה.
- ג. נכותו בגין יתר לחץ דם הינה 10% לפי סעיף 9 (3)(ב)-I מותאם, והיא אינה קשורה לתאונה.

בתשובות לשאלות ההבהרה ציין המומחה כי הרישומים הבודדים לפני התאונה יכולים לחזק את חוות דעתו.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

53. המומחה נחקר ביום 5.11.18 והדגיש כי לא בכדי יתר לחץ דם מכונה הרוצח השקט שכן אין שום התראה, ואם לא נמדוד לא נדע (עמ' 46, שורות 27-29), המומחה אישר כי טרם התאונה התובע לא קיבל כל טיפול בגין יתר לחץ דם (עמ' 47, שורה 13), הקביעה שלו כי התובע סבל מיתר לחץ דם עוד טרם התאונה הינה השערה אולם זו השערה בסבירות גבוהה מאוד (עמ' 47, שורה 23) הסיבה לכך הינה כי מיד לאחר התאונה נמדדו ערכים גבוהים של לחץ דם ללא סיפור של חבלה בבטן, וכדי ליחס זאת לתאונה בסמיכות כה קרובה חייבים פגיעה באיבר שאחראי ללחץ הדם (עמ' 47, שורות 27-29), יש ברשימת התרופות תרופות אותן קיבל התובע טרם התאונה שיכולות היו להוביל לעליה בלחץ הדם (עמ' 48, שורות 9-12), אם כי אחרי התאונה הוא לא קיבל אותן, ועדיין לחץ הדם היה גבוה (עמ' 48, שורות 13-14).

המומחה אישר כי בפועל התובע לא ערך בירור לגבי יתר לחץ הדם שלו וכן לא עבר ניטור לחץ דם אם כי הוא היה ממליץ (עמ' 48, שורות 19-26), כי יתכן קשר בין מצב של דחק לבין לחץ דם גבוה וכי אצל אנשים בעלי ערכים גבוליים של לחץ דם, מצבי דחק יכולים להעביר אותם את הגבול (עמ' 48, שורות 27-36) ועדיין הבהיר כי מצב דחק מתמשך לא גורם לכך שכן ישנם מחקרים, שהוא ערך, בהם אנשים מתרגלים לדחק וערכי לחץ הדם יורדים (עמ' 49, שורות 6-9).

54. בשורה התחתונה המומחה הבהיר כי אין לו את הרישומים לפני התאונה ולכן הוא לא יכול לקבוע האם התאונה אכן החמירה מצב קיים (עמ' 49, שורות 34-35).

המומחה ציין כי התאונה אכן יכולה הייתה להביא לעליה בלחץ הדם אם כי, לדעתו, היא לא הביאה לשבץ המוחי, שבץ מוחי נגרם כתוצאה ממצב כרוני שגורם לשינויים בכלי הדם, סטרס ממושך לא גורם לזה ולמעשה התרומה לתאונה הינה בעקבות המצב הנפשי והעובדה שהתובע לא טיפל בעצמו (עמ' 51, שורות 1-12).

בסיכום דבריו הבהיר המומחה כי :-

"הגברת המצב הנפשי שלו שגרם לו גם לאי מוכנות לקבל טיפול ושליליות מסוימת יש קשר מסוים לדעתי באחוזים נמוכים" (עמ' 52, שורות 25-26).

55. השורה התחתונה של קביעת המומחה הינה כי הנכות בגין יתר לחץ דם אינה נובעת מהתאונה, אולם חוסר המוכנות של התובע לקבל טיפול תרופתי, כתוצאה ממצב נפשי, יתכן ותרמה לכך שהאירוע התרחש.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

משמעות קביעות המומחים בכל הקשור לאירוע המוחי ולנכות הניירולוגית :-

56. ברור כי הנכות הנובעת מהאירוע המוחי היא המשמעותית בתיק זה, עליה נאבקים הצדדים, הנתבעת טוענת שאין כל קשר בין נכות זו לבין התאונה והתובע מבקש לקשור אותה במלואה.
57. הכלל הבסיסי בדיני הנזיקין הינו כי את הקשר הסיבתי יש להוכיח בשיטת "מאזן ההסתברויות" כפי שנהוג במשפט האזרחי, שיטה זו קובעת כי על התובע להוכיח בהסתברות של מעל 50% כי קיים קשר סיבתי ואם כך הדבר יזכה בכל הקופה. אולם, עולם הרפואה אינו חד וחלק, לכל אירוע יכולים להיות מספר גורמים, וכך גם במקרה שלפני.
58. התובע עבר אירוע מוחי, האירוע התרחש שנה לאחר תאונת הדרכים, המומחים (פרופ' גרוסמן ופרופ' בורנשטיין) מסכימים כי סיבה עיקרית לאירוע מוחי הינה יתר לחץ דם, סיבה משנית אצל התובע הינה העישון אשר גרם לטרשת בכלי הדם, דבר שהגביר את הסיכון.
59. התובע טוען כי לחץ הדם שלו עלה בעקבות התאונה, לטענתו מדובר בתגובה ללחץ הנפשי ממנו סבל, טענה זו נשללה על ידי פרופ' גרוסמן אשר הבהיר כי אומנם לחץ נפשי יכול להעלות את לחץ הדם אולם במקרה שכזה ככל שהלחץ הנפשי מתמשך השפעתו על לחץ הדם יורדת.
60. איננו יודעים מתי החל התובע לסבול מיתר לחץ דם, איננו יודעים אם אכן סבל מיתר לחץ דם במשך השנה שלאחר התאונה, יתכן והרישומים הקיימים הם מקרים בודדים שקשורים לכאבי בטן, קשורים לתאונה, קשורים נקודתית לאירוע לחץ אחרים, רב הנסתר על הגלוי.
61. אם בסמוך לתחילת הבעיה הנפשית היה מתרחש האירוע המוחי, יתכן ופרופ' גרוסמן היה קושר בין המצב הנפשי לאירוע המוחי. אולם, תשובת המומחה ולפיה ככל שחולף הזמן אמור לחץ הדם לרדת, לא נסתרה ואני מקבל אותה.
62. לתובע יש בעיה הנובעת מחוסר ראייתי שאינו בשליטתו, שכן מעולם לא נערך מעקב סדור אחר לחץ הדם שלו, לא לפני ולא אחרי התאונה. עניין זה אינו באחריות הנתבעת, לא נגרם בעקבות פעולות שלה או מטעמה, ולא ניתן לזקוף זאת לחובתה.
63. אכן, פרופ' גרוסמן טען שיתכן והמצב הנפשי מנע מהתובע לקבל טיפול, אולם בכדי שניתן יהא לבסס על סמך טיעון זה קשר סיבתי בין התאונה לבין האירוע המוחי, צריך להראות כי לאחר התאונה קיבל התובע הנחיות לטיפול ביתר לחץ הדם, ולא עשה כן בגלל התאונה. לא הוצג בתיק

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

- הרפואי רישום שכזה ולתובע אין רישום שכזה, התובע לא קיבל טיפול שכן מעולם לא אובחן כסובל מיתר לחץ דם.
64. התוצאה הינה שלא ניתן להוכיח, לפי "מאזן ההסתברויות" כי ישנו קשר סיבתי בין האירוע המוחי לבין התאונה ועל כן אני קובע כי האירוע המוחי לא קשור לתאונה.
65. אולם בכך אין די, שכן פרופ' בורנשטיין קובע במפורש כי הנכות הנוירולוגית נובעת משילוב שני גורמים, מחצית נובעת מהאירוע המוחי, ומחצית נובעת מהמצב הנפשי, ואת הבעיה התפקודית היומיומית הוא מייחס במידה רבה לבעיה הנפשית ה"בתר חבלתית".
66. גם ב"כ הנתבעת היה מודע לכך ואישר, בסיכומיו, במענה לשאלת בית המשפט כי: "הנכות הנוירולוגית היום היא בגלל בעיות נפשיות" (עמ' 59, שורה 7), אומנם לטענתו יש לקרוא את השורות שקדמו לקביעת הנכות (עמ' 59, שורה 8) ומנסה לתת להן פירוש אחר אבל לא כך מובנת חוות דעתו של המומחה.
67. השורה התחתונה של חוות דעת המומחה בתחום הנוירולוגי הינה שאכן היה אירוע מוחי, שאינו קשור לתאונה, אולם לא רק האירוע אחראי למצבו של התובע היום, למצב בו יש חולשה ניכרת עד כדי שיתוק בצד ימין וכן הפרעות דיבור. המומחה מבהיר במפורש כי המצב הינו תולדה של האירוע המוחי ושל המצב הנפשי.
68. לפי קביעת פרופ' בורנשטיין, מצבו הנפשי של התובע הנובע מהתאונה ומגורמים נוספים, הביא לתגובת יתר שמתבטאת בנכות המשמעותית. לכן ללא המצב הנפשי מצבו הנוירולוגי היה טוב יותר. פרופ' בורנשטיין גם מדגיש כי למצב הנפשי ה"בתר חבלתי יש השפעה גדולה על חוסר התפקוד של התובע.
69. בסיכומו של דבר על בית המשפט לשקלל בין כל הנתונים הללו, שקלול שאינו קל ובייחוד שהמומחה בתחום הפסיכיאטריה קובע כי האירוע המוחי החמיר בעצמו את המצב הנפשי של התובע ולא ניתן להתעלם מכך.
70. לפיכך, לאור העובדה ולפיה מתוך הנכות הנפשית של 25%, 10% נובעים מהתאונה יש לקבוע כי התאונה אחראית ל-40% מההחמרה הנוירולוגית שנגרמה על ידי המצב הנפשי (25/10).
71. המומחה העמיד את ההחמרה בגין המצב הנפשי בשיעור של מחצית מהנכות, בכך הוא למעשה קובע כי מתוך הנכות הנוירולוגית בגין השיתוק החלקי של צד ימין, שהועמדה על 70%, מחצית

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

נובעים מהמצב הנפשי, וכי מתוך הנכות בגין הפרעות הדיבור בשיעור 40%, מחצית נובעים מהמצב הנפשי.

72. לפיכך, ומאחר וקבעתי כי התאונה אחראית ל-40% מההחמרה, אני קובע כי :-

- א. בגין החולשה בצד ימין אחראית התאונה ל-14% (40% X 50% X 70%).
- ב. בגין הפרעות הדיבור אחראית התאונה ל-8% (40% X 50% X 40%).

יתר הנכויות הנוירולוגיות אינן קשורות לתאונת הדרכים.

לסיכום הנכות הרפואית :-

73. כתוצאה מהתאונה נגרמו הנכויות הבאות :-

- א. 10% נכות נפשית.
- ב. 20% בגין הפגיעה השורשית.
- ג. 14% בגין החולשה בצד ימין.
- ד. 8% בגין הפרעות הדיבור.

סה"כ הנכות הרפואית בעקבות התאונה 43.03%.

74. הנכויות הרפואיות הכוללות של התובע (לפי המומחים מטעם בית המשפט) הינו כדלקמן :-

- א. 25% נכות בגין מצב נפשי.
- ב. 20% בגין פגיעה שורשית.
- ג. 70% בגין חולשה בצד ימין.
- ד. 40% בגין הפרעות הדיבור.
- ה. 10% בגין יתר לחץ דם.

סה"כ :- 90.28%

מה המשמעות התפקודית של הנכות הרפואית הכוללת של התובע ומה חלק של התאונה בכך?

75. הצדדים למעשה מסכימים כי מצבו התפקודי של התובע כיום הינו "שבר כלי", הנתבעת משליכה הכל על האירוע המוחי ומנסה לטעון כי בהתאם להלכה שנקבעה בע"א 248/86 ע"זבון לילי חנשוילי ז"ל נ' רותם חברה לביטוח בע"מ, פד"י מ"ה (4) 529 (18.3.91) יש לקבוע כי הנזק המאוחר בולע את הנזק הקודם, ועל כן כל הבעיות התפקודיות אינן קשורות לתאונה. איני מסכים עם טענה זו.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

76. אם אכן היה נקבע כי הבעיה התפקודית נובעת כולה מאירועים שאינם קשורים לתאונה היה מקום ללכת בגדרי הלכה זו, אולם לא כך הדבר בעניינינו, שכן הנכות התפקודית נובעת, בין היתר, מכך שהנכות הנפשית שנגרמה בתאונה גרמה להחמרת המצב הנובע מהאירוע המוחי.
77. מנגד, כפי שציינתי, הנכות בגין הפגיעה השורשית, אין לה משמעות תפקודית שכן הבעיה התפקודית נובעת מהאירוע המוחי והרכיב הנפשי הקשור.
78. פרופ' ברונשטיין קובע כי הבעיה התפקודית מיוחס במידה רבה למצב הנפשי, ובכך יש להבין כי למעשה עיקר הבעיה התפקודית נובע מהמצב הנפשי ורק חלק קטן נובע מהבעיה הנוירולוגית עצמה. בהעדר ראיות מטעם הצדדים בשאלה זו, ולאחר ששמעתי את התובע ואת בנו, מצאתי לנכון לקבוע כדלקמן :-
- א. הנכות התפקודית של התובע הינה 100%, ממנה 75% מיוחסים למצב הנפשי ו-25% למצב הנוירולוגי.
- ב. בשים לב לכך המצב הנפשי התאונתי הינו 40% מהמצב הנפשי הכללי, אחראית התאונה ל-30% מהפגיעה התפקודית (75% X 40%).

הנזק שנגרם לתובע :-

כאב וסבל :-

79. התובע יליד 4.12.66, התאונה ארעה ביום 1.1.14. כתוצאה מהתאונה נגרמה לתובע נכות רפואית של 43.03%. אין ימי אשפוז שכן כל ימי האשפוז מקורם באירוע המוחי שאינו קשור לתאונה. סה"כ הפיצוי בהתאם לתקנות הינו :- 66,010 ₪.

הפסד השתכרות/עבר :-

80. בהתאם לתלוש השכר שהוצג מחודש 12/13, עבד התובע בשנת 2013 באופן מלא, שכרו המצטבר היה 61,281 ₪, מהם נוכה מס הכנסה בשיעור 362 ₪, סה"כ היה השכר נטו 60,919 ₪ או 5,080 ₪ לחודש, השווים כיום (מדד בלבד) 5,100 ₪.
81. הנתבעת טוענת כי לא ניתן להסיק מנתון זה לגבי כושר השתכרותו של התובע וזאת מאחר ומחודש אוקטובר 1998 עד לחודש אוקטובר 2012 התובע לא עבד לפי דו"ח רציפות בעבודה. עניין זה לא הוברר דיו בראיות שהובאו, מחד התובע טען בתצהירו כי עבד כנהג וכזפת מאז

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 15-03-57757 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

- אוקטובר 2012, ולא התייחס לתקופה שקדמה לכך. בנו של התובע הצהיר כי טרם התאונה עבד התובע במשרה מלאה.
82. התובע נחקר על עניין זה והשיב כי בשנים אלו הייתה עבד על מונית (עמ' 33, שורות 33-36), לטענתו עבד אצל אחרים אולם לא בשחור (עמ' 34, שורה 2) וכן כי עבד בעבודות מזדמנות שלא דווחו (עמ' 34, שורות 6-12).
83. אכן ישנו חסר בתקופות עבודת התובע אולם בפועל, הצהרתו ולפיה עבד באותה עת בעבודות מזדמנות נראית סבירה ולא נסתרה. לא הובאו ראיות אחרות.
84. יצוין כי בעת התאונה היה שכר המינימום 4,300 ₪, היו מספר עליות בשכר, עד שבדצמבר 2017 הוא הועלה ל-5,300 ₪.
85. בנסיבות אלו יערך החישוב לפי שכרו של התובע בערכים של היום (5,100 ₪) עד לחודש דצמבר 2017 עת יעשה לפי שכר המינימום הנוהג כיום (5,300 ₪).
86. התובע טוען כי מאז התאונה הפסיק לעבוד, לטענתו היה עצבני ולא היה ביכולתו לצאת ולעבוד. הנתבעת חולקת על כך.
87. נכותו של התובע לא הצדיקה אי כושר מלא מאז התאונה ועד לאירוע המוחי. בשים לב לאופי הבעיה, לרישומים בתיק הרפואי ולנכויות הזמניות, יש לקבוע כי בחצי השנה הראשונה, עת הנכות הזמנית הנפשית הייתה 20% בצירוף נכות קודמת של 5%, הייתה הפגיעה בכושר השתכרותו 50%. בששת החודשים שלאחר מכן ירדה הנכות הזמנית והפגיעה בכושר השתכרותו הייתה 25%. לאחר האירוע המוחי איבד התובע את כושר השתכרותו לחלוטין. התובע לא עבר הליך של שיקום, וכפי שקבעתי יש לייחס לתאונה 30% מפגיעה זו, ועדיין במשך שלושה חודשים מהאירוע המוחי, אובדן כושר העבודה נובע מהאירוע המוחי בלבד.
88. לפיכך מבוצע החישוב לעבר כדלקמן :-
- א. בחודשים ינואר עד יוני 2014 – $5,100 \times 6 - 50\% \times 15,300 =$ ₪
- ב. בחודשים יולי עד ינואר 2014 – $5,100 \times 6 - 25\% \times 7,650 =$ ₪
- ג. מאז חודש אפריל 2015 ועד לדצמבר 2017 – $5,100 \times 32 - 30\% \times 48,960 =$ ₪
- ד. מאז חודש דצמבר 2017 (העלאת שכר המינימום) ועד לפסק הדין – $5,300 \times 11 - 30\% \times 17,490 =$ ₪
- סה"כ הפסדי השתכרות בעבר :- 89,400 ₪.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

הפסדי השתכרות בעתיד/ריבית ההיוון :-

89. גם בתיק זה, כפי שעולה לאחרונה בתיקים רבים, ישנו ויכוח לגבי גובה ריבית ההיוון שלפיה יש לחשב את ההפסדים לעתיד.

90. התובע טוען כי לאור התיקון בתקנות הביטוח הלאומי (היוון), התשל"ח – 1978, יש לחשב לפי ריבית של 2%, בנוסף זה הוא מפנה לכך שיש בתיק זה ניכוי תגמולי מל"ל וכן לפסקי הדין של כבי השופטת טולקובסקי בת"א 53580-05-12 פלוני (קטין) נ' שירותי בריאות כללית (15.3.18), כבי השופט וייצמן בת"א 11882-03-15 עזבון המנוח א.מ.א. ז"ל ואח' נ' המאגר הישראלי לביטוחי רכב ("הפול") (15.5.18), כבי השופט דראל בת.א. 16809-01-14 מ.ט. נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ (4.6.18) וכן ע"י כבי השופט סרחאן בת"א 8765-08-14 פלוני נ' המאגר הישראלי לביטוחי רכב – "הפול" (30.7.18).

91. הנתבעת טוענת כי אין מקום לסטות מההלכה שנקבעה ולפיה ריבית ההיוון הינה 3%, היא מפנה לפסקי הדין של כבי השופט דראל בת"א 53143-09-12 ש' ב' נ' המאגר הישראלי לביטוחי רכב – "הפול" (28.3.17), כבי השופטת וולצקי בת"א 43473-07-11 י.פ.י. נ' הפניקס חברה לביטוח בע"מ (11.1.18) וכבי השופט סוקול בת.א. 60161-03-17 פלוני ואח' נ' כאן בונים בע"מ ואח' (25.9.18).

92. שאלת ריבית ההיוון מפרנסת ותפרנס את בתי המשפט עוד דיונים רבים, עד אשר תתקבל הכרעתו של בית המשפט העליון. ניתן לראות כי בפועל יש ארבע אפשרויות :-

א. הראשונה הינה לקבוע כי כל עוד בית המשפט העליון לא אמר את דברו, שומה על בתי המשפט ללכת בדרך שנקבעה בע"א 469/74 יפה, גילה וענבל זדה נ' מרדכי בכר ואח', פד"י ל (1) 169, (2.9.75).

ב. השנייה הינה לאפשר הבאת ראיות, כולל חוות דעת מומחים, דרך שבה נקטו חלק מבעלי הדין, והנה באותם מקרים הדעות בין המותבים השונים היו שונות, חלקם מצאו כי לא היה די בראיות בכדי לשכנע שיש מקום לסטות מגובה ריבית ההיוון (ת"א 53143-09-12 של כבי השופט דראל לדוגמא) ובחלקם נקבע כי לפי הראיות שהובאו, ולאחר חקירת המומחים, יש מקום לסטות מההלכה האמורה (ת"א 8765-08-14 של כבי השופט סרחאן לדוגמא).

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

- ג. השלישית, טובה לאותם מקרים בהם יש ניכוי תגמולי ביטוח לאומי, שכן אז מסכימים המותבים השונים כי יש לבצע התאמה בין ריבית ההיוון לפיה מחשבים את הניכוי לבין ריבית ההיוון לפיה מחשבים את ההפסדים.
- ד. הרביעית, אשר מוצאת לה אחיזה בפסיקה, הינה כי אין מקום להרהר יותר ומאחר והריבית הופחתה, לפי תקנות ההיוון, יש להפחית את ריבית ההיוון גם לצורך חישוב הפיצויים לעתיד (ת"א 15635-08-14 נ.ה. ואח' נ' כלל חברה לביטוח בע"מ (10.8.16)).
93. מאחר ובעניין שבפני ישנו ניכוי תגמולים של המוסד לביטוח לאומי, ומאחר וקיימת כיום הסכמה בפסיקה ולפיה יש לבצע את הניכוי ואת החישוב שלעתיד לפי אותה ריבית היוון הרי שהחישוב יעשה לפי 2% ריבית.
94. כאן העלתה הנתבעת טענה חדשה ולפיה היא מבקשת לנכות לפי ריבית היוון של 3% ועל כן יש לעשות זאת גם לגבי החישוב העתידי. איני מקבל עמדה זו, אשר מהווה ניסיון שלא בתום לב, להפחית את הפיצוי המגיע לתובע.
- א. מדובר בתביעה כנגד צד שלישי, ועל כן הנתבעת יודעת כי יש חשיבות גדולה לגובה הנזק שיקבע בפסק הדין.
- ב. הדבר נובע מהוראות סעיף 330 לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה – 1955 (להלן: "חוק הביטוח הלאומי"), ולפיו כאשר מדובר בתביעה של צד שלישי, זכות החזרה של המוסד לביטוח לאומי מוגבלת ל-75% מהנזק.
- ג. לפיכך, הנתבעת מעדיפה לבצע את החישוב של הנזק לפי 3% ריבית, וכך להפחית את הפיצוי שיקבע, שכן פיצוי זה יחייב בסכום הנזק הכולל שבו תישא הנתבעת.
- ד. ככל שהיה מדובר ברכב מעביד, מעדיפה הנתבעת לבצע חישוב לפי 2% ריבית היוון, כך שהניכוי יהיה גדול יותר וזאת מאחר והיא לא תהייה חשופה לתביעת שיבוב של המוסד לביטוח לאומי.
- ה. יצוין כי הנתבעת הגישה את חוות הדעת מטעמה טרם תוקנו התקנות וריבית ההיוון שונתה ל-2%.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 15-03-57757 בנשימול נ' אי.י. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

95. כפי שנקבע בע"א 2278/16 פלונית נ' מדינת ישראל (12.318) מעמדו של המוסד לביטוח לאומי כגוף מבטח הינו מעמד מיוחד, וכי לעיתים מוסד זה עלול לסבול מכך שלא יקבל שיפוי מלא (ובייחוד בכל הקושר לתוחלת החיים של הנפגע והפעלת ההלכה שנקבעה בע"א 7543/12 אלבחנין ואח' נ' כריסי ואח' (9.9.14)).

96. אם נקבל את טיעון הנתבעת ונאפשר לה לקבוע כי הניכוי יהיה לפי ריבית היוון של 3%, המשמעות הינה שהנזק יהיה קטן יותר ובכך תפגע זכות החזרה של המוסד לביטוח לאומי. איני חושב שניתן או צריך לפגוע בסכום החזרה רק מאחר והנתבעת מבקשת שבית המשפט יבצע החישוב לפי ריבית היוון שונה וזאת למרות שתקנות ההיוון קובעות במפורש ריבית של 2%.

97. לפיכך, וכאשר יש גמלאות של המוסד לביטוח לאומי וכאשר ברור כי זכות החזרה הינה לפי 2%, יש לבצע את החישוב לפי 2%.

98. התובע, יליד 4.12.66, כיום בן 52, עד גיל 67 נותרו עוד 15 שנה. מקדם ההיוון הינו 155.3981 ולפיכך החישוב הינו: $5,300 \times 30\% \times 155.3981 = 247,083$ ₪.

הפסדי פנסיה :-

99. בהתאם לפסיקה כיום (ת"א 10-04-16951 ע.מ.מ. נ' ע.מ.ד. (13.12.13)) יש לפסוק פיצוי התואם את הוראות צו ההרחבה לפנסיה חובה, החל במשק החל משנת 2008.

100. בצו ההרחבה [נוסח משולב] לפנסיה חובה 2011 לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשט"ז – 1957 (י"פ תשע"א 6302, עמ' 6938) נקבע כי הפרשות המעביד החל מיום 1.1.14 יהיו 6% על חשבון תגמולים ו- 6% על חשבון פיצוי פיטורין.

101. בצו הרחבה בדבר הגדלת ההפרשות לביטוח פנסיוני המשק 2016 לפי חוק הסכמים קיבוציים, התשט"ז – 1957 (י"פ תשע"ו 7287, עמ' 7974) נקבע כי החל מיום 1.7.16 יגדלו הפרשות המעסיק ל-6.25% והחל מיום 1.1.17 ל-6.5%.

102. לפיכך יש לחשב את הפסדי הפנסיה כדלקמן :-

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

- א. לתקופה שהחל מ-1.1.14 ועד 30.6.16 לפי 12%. הפסד השכר באותה תקופה היה 15,300 ₪ + 7,650 ₪ + 22,950 ₪ = 45,900 ₪ ועל כן הפסד הפנסיה הינו $45,900 \times 12\% = 5,508$ ₪.
- ב. החל מ-1.7.16 ועד ליום 31.12.16, הפסדי השכר בעבר הינו 9,180 ₪ ועל כן הפסדי הפנסיה הינם $9,180 \times 12.25\% = 1,125$ ₪.
- ג. החל מיום 1.1.17 ועד ליום 31.12.17 הפסד השכר בעבר הינם 18,360 ₪ ועל כן הפסדי הפנסיה הינם $18,360 \times 12.5\% = 2,295$ ₪.
- ד. מיום 1.1.18 ועד לפסק הדין, הפסדי השכר בעבר הינם 17,490 ₪ ועל כן הפסדי הפנסיה הינם $17,190 \times 12.5\% = 2,149$ ₪.
- ה. לעתיד הפסיד ההכנסה הינם 247,083 ₪ ועל כן הפסדי הפנסיה הינם $247,083 \times 12.5\% = 30,886$ ₪.

סה"כ הפסדי הפנסיה הינם – 41,963 ₪.

עזרה וסיעוד :-

103. התובע מפנה לעדות בנו, בדבר עזרה מסביב לשעון, שניתנת על ידי הילדים. הדברים נאמרו גם בתצהיר וגם בעת העדות בבית המשפט. הבן שטען כי נטל הטיפול נופל עליו ועל אחיו. לטענתו עד פברואר 2017 הוא התגורר עם ההורים, ולאחר שאחיו קיבל אישור תש"ז (אישור מהצבא ולפיו האח הצעיר קרוב לבית ומטפל בהורים) הוא התגורר עם הוריו (עמ' 39, שורות 21-19), לטענתו העזרה מתבטאת באופן שגרתי במקלחות (עמ' 39, שורה 32), ובאכילה (עמ' 39 שורה 34).

104. לשאלת ב"כ הנתבע אישר הבן כי התובע לא צריך עזרה מסביב לשעון שכן רוב הזמן הוא לא פעיל (עמ' 40, שורה 8), האב לא צריך עזרה כשהוא ישן ובפועל יום טרם עדותו בבית המשפט העזרה התבטאה בארבע שעות (עמ' 40, שורה 10). הבן אישר כי האב לא מתקלח מדי יום, צריך לשכנע אותו וכי הוא גם לא מתגלח (עמ' 40, שורה 13).

105. התובע טען כי הוא זקוק לעזרה של מטפל צמוד, והעריך את העזרה ב-6,000 ₪ לחודש. הנתבעת טענה כי כל העזרה הינה תולדה של האירוע המוחי, אשר אינו קשור לתאונה, ועל טענה כי התובע לא זכאי כלל לפיצוי בגין ראש נזק זה, יותר מאשר 2,000 ₪ לשנה שמהתאונה ועד לאירוע המוחי.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

106. היקף העזרה שהוכח הינו לכל היותר 4 שעות ביום, כלומר העזרה לה זקוק התובע הינה 4,800 ש"ח לפי עלות של 40 ש"ח לשעה. מאחר ומצאתי לנכון לקבוע כי התאונה תרמה 40% למצב התפקודי, הרי שיש לחייב את התאונה 30% מהעזרה, כלומר 1,440 ש"ח לחודש. היקף עזרה זו הינו החל מחודש אפריל 2015 (שלושה חודשים אחרי האירוע המוחי) ועד להיום. טרם האירוע המוחי לא הוכחה עזרה מיוחדת, ואני מקבל את טענת הנתבעת בעניין זה.

107. התובע כיום בן 52, לפי טבלאות הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, תוחלת החיים של התובע הינה 30.6 שנה, מקדם היוון 273.8239. לפיכך החישוב הינו כדלקמן :-

א. בשנת 2014 – 2,000 ש"ח.

ב. החל מאפריל 2015 ועד לפסק הדין – $44 \times 1,440 = 63,360$ ש"ח.

ג. לעתיד $1,440 \times 273.8239 = 394,306$ ש"ח.

סה"כ – 459,666 ש"ח.

הוצאות :-

108. התובע עותר לפיצוי גלובלי בגין הוצאות וזאת בשים לב לנכות הגבוהה, לטענתו, הנתבעת מפנה לכך כי לתובע אין אסמכתא על הוצאה אחרת.

109. כפי שנקבע, מירב הנכות אינה נובעת מהתאונה. התובע לא הצביע על הוצאה אחת שנגרמה לו, למעט תשלום למומחים מטעם בית המשפט.

110. לפיכך יש מקום לפיצוי גלובלי בשיעור 10,000 ש"ח.

סה"כ נזקים :-

111. בנסיבות אלו סך כל נזקיו של התובע הינם כדלקמן :-

א. כאב וסבל: - 66,010 ש"ח (סעיף 79).

ב. הפסדי שכר עבר: - 89,400 ש"ח (סעיף 88).

ג. הפסדי כושר השתכרות: - 247,083 ש"ח (סעיף 98).

ד. הפסדי פנסיה: - 41,963 ש"ח (סעיף 102).

ה. עזרה וסיעוד: - 459,666 ש"ח (סעיף 107).

ו. הוצאות: - 10,000 ש"ח (סעיף 110).

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 15-03-57757 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

סה"כ: - 914,122 ₪.

ניכויים:-

112. התובע מקבל קצבאות ביטוח לאומי, ענף נכות כללית ושירותים מיוחדים, הנתבעת טוענת כי יש לנכות את הגמלאות המשולמות בגין התאונה.

113. הצדדים הסכימו על גובה הניכוי, אולם הסכמה זו נעשתה בהסתמך על כך שאין קשר סיבתי בין הנכות הנזכרת לתאונה, ולאחר שקבעתי קשר חלקי, יש לבצע החישוב מחדש.

114. בהתאם לפרוטוקול הביטוח הלאומי, ענף נכות כללית, מיום 1.3.17 שהוצג, הנכויות שנקבעו לתובע בבטוח הלאומי הינן כדלקמן:-

- א. הפרעה מוחית אורגנית – 40% לפי סעיף 33 (א)(4).
 - ב. כאבי צוואר – 20% לפי סעיף 35 (1) (ג).
 - ג. מגבלה בעמ"ש מותני – 20% לפי סעיף 37 (7)(ב).
 - ד. טחורים – 10% לפי סעיף 15 (7) (ג).
 - ה. פיסורה – 10% לפי סעיף 15 (1)(ב).
 - ו. חולשה בינונית בצד ימין – 40% לפי סעיף 1 (א) (I) – (II).
 - ז. יתר לחץ דם – 20% לפי סעיף 9 (3)(ב).
- סה"כ :- 85.07%.

115. בהתאם לרע"א 3953/01 פרלה עמר נ' אליהו חברה לביטוח בע"מ, פד"י נז (4) 350 (18.5.03) ניכוי גמלאות הביטוח לאומי יעשה רק בכל הקשור לחלק הנובע מהתאונה. בע"א 1093/07 שושנה בכר ואח' נ' אברהם פוקמן ואח' (2.7.09) הבהיר בית המשפט העליון כי על בית המשפט לקבוע בעצמו מהו שיעור הנכות הכוללת ומה חלקה של התאונה בנכות זו (בקשה לדיון נוסף נדחתה בדנ"א 7454/09 שושנה בכר ואח' נ' אברהם פוקמן ואח' (10.1.10)).

116. דרך החישוב חודדה ברע"א 1459/10 המוסד לביטוח לאומי נ' כלל, פד"י סה (1), 1 (27.3.11) תוך כדי קביעה מפורשת כי כפי שקביעת הנכות הקשורה לתאונה נעשית על ידי המומחים שמונו מטעם בית המשפט, כך נעשית גם קביעת הנכות שאינה קשורה לתאונה. עוד חודד כי בעוד הנטל המוטל על הנתבעת הינו להוכיח את עצם קבלת התגמולים ושיעורם, הנטל המוטל על התובע הינו להוכיח מהו החלק שאינו קשור לתאונה.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 15-03-57757 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

117. ברע"א 9388/12 מנודה חברה לביטוח ואח' נ' אינה ליונוב (28.5.13) חידד בית המשפט העליון את קביעות בית המשפט בע"א 1459/10 הנ"ל והבהיר כי על בית המשפט להתייחס אך ורק לנכויות שנקבעו על ידי המומחים מטעם בית המשפט ואין להתייחס לנכויות שנקבעו על ידי המוסד לביטוח לאומי. עניין שהושאר בצריך עיון הינו מה הדין כאשר ישנה נכות שברור לכל הצדדים כי אינה נובעת מהתאונה, וזאת מאחר ולפי רע"א 1459/10 הנ"ל, הנטל להוכיח העדרו של קשר סיבתי הינו על התובע.

118. בעניין זה הציע כב' השופט עמית כי :-

"ברי כי מקום בו התאונה מחמירה מצב קודם של הנפגע, מומחה בית המשפט הוא הקובע את שיעור הנכות הרפואית שיש ליחס לתאונה לעומת המצב הקודם, כפי שנקבע במקרה שבפנינו בתחום הנפשי. אולם לגבי כל שאר הנכויות, שאין חולק כי לא נגרמו בעקבות התאונה, כאשר ממילא שיעור הנכות הכוללת שנקבעה על ידי המל"ל ידועה, מינוי מומחה או מומחים נוספים אך ורק כדי לקבוע את הנכות הכוללת, עלול להביא לסרבול ולייקור ההליך המשפטי. לכן, אני סבור כי מקום בו הנכות הכוללת שנקבעה במל"ל ידועה, אין טעם במינוי מומחים על ידי בית המשפט, למעט באותם מקרים בהם לא ניתן לחלץ מקביעות המל"ל את שיעורי הנכות" (שם, פסקה 3).

119. למעשה רק לגבי שתי פגימות אין קשר לתאונה, הטחורים והפיסורה, בעניין זה מאחר וגם המוסד לביטוח לאומי קבע כי מדובר בנכויות שהיו עוד טרם התאונה, ובכדי לחסוך עלויות, יש להתחשב בגובה הנכות שנקבעה על ידי המוסד לביטוח לאומי כנכות שאינה קשורה לתאונה.

120. לפיכך יעשה הניכוי כדלקמן :-
שיעור הנכות הכוללת של התובע הינה :-

- א. 25% נכות בגין מצב נפשי.
- ב. 20% בגין פגיעה שורשית.
- ג. 70% בגין חולשה בצד ימין.
- ד. 40% בגין הפרעות הדיבור.
- ה. 10% בגין יתר לחץ דם.
- ו. 10% בגין טחורים.

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 15-03-57757 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

ז. 10% בגין פיסורה.

סה"כ :- 92.13

שיעור הנכות שאינו קשור לתאונה (לפי המומחים שמינה בית המשפט וכן לפי הביטוח הלאומי) :-

ח. 15% בגין מצב נפשי.

ט. 56% בגין החולשה בצד ימין (כפי שהובהר לעיל).

י. 32% בגין הפרעות בדיבור (כפי שהובהר לעיל).

יא. 10% בגין יתר לחץ דם.

יב. 10% בגין טחורים.

יג. 10% בגין פיסורה.

סה"כ :- 81.46%

כלומר הניכוי הינו 11.58% (= 92.13% / (92.13% - 81.46%)) מסך תגמולי הנכות הכללית והשירותים המיוחדים כפי שיהיו בהתאם לחוות דעת אקטוארית שתוגש, על הנתבעת להגיש חוות דעת אקטואריות עדכניות (קצבת נכות כללית וקצבת שירותים מיוחדים), חוות הדעת יערכו לפי 2% ריבית היוון, תוך 30 יום.

שכר טרחת עו"ד :-

121. בסיכומיו טוען התובע כי יש מקום לחרוג מהוראות חוק הפיצויים הקובעות כי שכר טרחת עורך הדין לא יעלו על 13% בצירוף מע"מ וזאת כפי שנעשה בת"א 13-11-48766 פלוני נ' המאגר הישראלי לביטוחי רכב ("הפול") (31.5.18) וזאת בשים לב לצורך להביא ראיות בכל הקשור לשאלת החבות והכיסוי הביטוחי.

122. טענה זו אינה יכולה להתקבל. סעיף 16 לחוק הפיצויים קובע מגבלה סטטוטורית לתשלום שכר טרחה וקובע כי מי שישלם סכום גבוה יותר זכאי להחזר. ברע"א 7204/06 ישראליה ארליך נ' עו"ד יהושע ברטל (22.8.12) נקבע כי תקרה זו חלה על כל ההליכים, כולל הערעור.

123. בנסיבות אלו מנוע בית המשפט לפסוק שכר טרחה העולה על 13%, ועדיין כאשר חברת ביטוח מנהלת הוכחות בשאלת החבות, שלא לצורך, יש מקום לקחת זאת בחשבון הוצאות שנפסקות.

124. בתיק זה הנתבעת אכן ניהלה הוכחות שלא לצורך בשאלת החבות (גם עצם קרות התאונה וגם עצם קיומו של רישיון נהיגה), לא הייתה בידה כל ראיה סותרת, לא דובר אך ורק במילה של

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 15-03-57757 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

התובע שכן היה תיק משטרה שכלל את עדות הנהג המעורב שהודה כי פגע ברכבו וכן את השירטוט ששורטט בזמן אמת על ידי השוטר והדגים מגע. כמו כן, תעודת עובד הציבור של משרד הרישוי הייתה ברורה ולפיה ההגבלה שהוטלה הייתה רק על חידשו ולא על החזקת הרישיון.

125. הדבר לא מנע מהנתבעת להמשיך ולטעון טענות בעניין זה, ולחייב אתהתובע ובית המשפט להתייחס לשאלות אלו. בנסיבות אלו, יש מקום לפסוק הוצאות מוגברות על עצם ניהול שאלת ההוכחות, וזאת בנוסף להוצאות הרבות שהיו לתובע בתיק.

126. לפיכך אני קובע כי הנתבעת תחזיר לתובע את ההוצאות היו בתיק. לעניין זה מצאתי לנכון לקבוע כי בהחלט היה מקום לחקירת פרופ' בורנשטיין ופרופ' גרוסמן אשר התשובות שניתנו הביאו להכרה יחסית בנכויות).

לסיכום:-

127. הנתבעת תשלום לתובע את סך נזקיו בשיעור 914,112 ₪, וזאת בניכוי 11.58% מגמלאות קצבת הנכות הכללית וקצבת השירותים המיוחדים.

128. ככל שיתברר כי גובה הגמלאות הינו מעל 75% מסך נזקיו של התובע, יש לשלם לתובע 25% מהנזקים וזאת בהתאם לסעיף 330 לחוק הביטוח הלאומי. איני מקבל את טענת הנתבעת כי התובע לא פעל כנדרש וזאת לאחר שלא הוכח כי אכן לא נמסר דיווח על התאונה (גם לא בטופס התביעה שהוגש לביטוח הלאומי).

129. יתרה מזאת, מטרת הדיווח למוסד לביטוח הלאומי הייתה כדי שהמוסד יוכל להצטרף לתביעה ולא יאבד את הזכות לתבוע, לאור תיקון סעיף 328 לחוק אין הכרח בקיומו של דיווח שכזה, שכן הנתבעת מחויבת לדווח על הניכוי למוסד לביטוח לאומי כאשר מניין תקופת ההתיישנות יחל ביום הדיווח המוקדם מבין השניים, בכך ניטל העוקף מחובת הדיווח לפי סעיף 330.

בנסיבות אלו, וכאשר בכל מקרה המוסד לביטוח לאומי מוגבל בזכות החזרה שלו ל-75% מהנזק, אין מקום שלא לפסוק לתובע 25% מהנזק.

130. הנתבעת תשלם לתובע שכ"ט עו"ד בשיעור 15.21% מהסכום שישולם לתובע (לאחר ניכוי גמלאות המוסד לביטוח לאומי) בצירוף הוצאות משפט בשיעור 25,000 ₪ (הכוללות את עלות חו"ד ד"ר לין (5,265 ₪), עלות חקירת פרופ' בורנשטיין (2,340 ₪), עלות חקירת פרופ' גרוסמן

בית משפט השלום בבאר שבע

ת"א 57757-03-15 בנשימול נ' איי. אי. ג'י. חברה לביטוח בע"מ

2,925 ₪), עלות ההוצאות ששולמו לשני העדים (800 ₪), וכן עלות אגרת התביעה (700 ₪). וכן הוצאות בגין הצורך בניהול שאלת ההוכחות בהתאם לאמור בסעיף 124 לעיל).

הנתבעת תגיש תוך 30 יום חוות דעת אקטואריות עדכניות, קצבת נכות כללית וקצבת שירותים מיוחדים, לפי ריבית של 2%, בהתאם תוגש תוך 45 יום פסיקתא מוסכמת על ידי הצדדים לחתימה.

המזכירות תשלח את פסק הדין בדואר רשום עם אישור מסירה לצדדים

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.

ניתן היום, י"ט כסלו תשע"ט, 27 נובמבר 2018, בהעדר הצדדים.

יורם ברזזה, שופט

